

KARTA KURSU

Nazwa	Socjologiczne podstawy geografii	
Nazwa w j. ang.	Sociological fundamentals of geography	
Koordynator	dr Ewa Dąbrowska	Zespół dydaktyczny
		dr Ewa Dąbrowska
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Podstawowym celem kształcenia w ramach kursu jest zaznajomienie i przyswojenie przez Studentów zagadnień i treści ściśle związanych z koncepcjami teoretycznymi sformułowanymi w dziedzinie nauk społecznych dotyczącymi rozmieszczenia zjawisk społecznych i gospodarczych. Student zaznajamia się z wiedzą o socjologii jako dyscyplinie naukowej - jej historii, założeniach metodologicznych, nurtach badawczych, miejscu wśród innych nauk społecznych i humanistycznych oraz wzajemnych relacjach oraz powiązaniach z geografiami.

Po zakończeniu kursu Student zna główne nurty badań socjologicznych związane z naukami geograficznymi, a zwłaszcza geografiami społeczno-gospodarczą. Posiada umiejętności wyjaśniania i przewidywania zjawisk oraz procesów socjologicznych, a także nazywania struktur i wyjaśniania procesów, które kształtują życie społeczne. Student potrafi wskazać, a następnie powiązać i zastosować koncepcje socjologiczne do wyjaśniania wybranych zjawisk geograficznych.

Warunki wstępne

Wiedza	Student powinien posiadać umiejętność rozpoznawania i interpretowania podstawowych zjawisk zachodzących w relacjach społecznych oraz być świadomym istnienia podstawowych mechanizmów i powiązań społecznych, a także posiadać ogólną wiedzę o strukturze i funkcjonowaniu społeczeństwa.
Umiejętności	Student posiada kompetencje i umiejętności umożliwiające analizowanie informacji pochodzących z podręczników z zakresu nauk społecznych, posiadać umiejętności analizy i syntezy informacji koniecznych do zrozumienia oraz zinterpretowania prostych zależności i mechanizmów ekonomicznych politycznych i społecznych.
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>W01. Student zna miejsce socjologii wśród nauk humanistycznych i społecznych, poznaje jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną. W związku z tym ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie zachowań, norm społecznych i organizacyjnych. Rozumie znaczenie mechanizmów społecznych zwłaszcza z perspektywy zjawisk i procesów geograficznych.</p>	K_WG11
	<p>W02. Student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą znaczenia koncepcji człowieka i społeczeństwa, a także zjawiska „kultury”. Rozumie wpływ czynników ekonomicznych, politycznych, kulturowych na „<i>genres de vie</i>” społeczeństw należących do różnych kręgów cywilizacyjnych. Potrafi wyjaśnić przyczyny i skutki zróżnicowania struktur należących do różnych kręgów cywilizacyjnych.</p>	K_WG11
	<p>W03. Student rozumie genezę i znaczenie przemian społecznych, jest świadom konsekwencji i wyzwań, jakie stawia to przed współczesnymi społeczeństwami świata. Wyjaśnia znaczenie rozwoju technologii i gospodarki opartej na wiedzy z punktu widzenia rozwoju społecznego i ewolucji podejścia do roli i znaczenia środowiska, a także zyskuje wiedzę na temat roli i znaczenia badań socjologicznych we współczesnym świecie.</p>	K_WG11

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	<p>U01. Student jest w stanie rozpoznać i potrafi wykorzystać wiedzę socjologiczną w celu prawidłowego interpretowania mechanizmów i procesów socjologicznych w aspekcie zjawisk oraz zagadnień geograficznych.</p>	K_UW07
	<p>U02. Student zyskuje umiejętności umożliwiające dokonywanie wnioskowania i interpretowania w syntetyczny sposób przemian gospodarczych i kulturowych w kontekście wiedzy socjologicznej.</p>	K_UW07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	<p>K01. Student docenia znaczenie i wartość wiedzy w obszarze nauk geograficznych oraz socjologicznych, a także ma świadomość konieczności ciągłego uzupełniania wiedzy w okolicznościach szybko zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Wykazuje gotowość do upowszechniania naukowych dokonań o których uzyskał wiedzę w trakcie niniejszego kursu.</p>	K_KR01
	<p>K02. Student potrafi formułować i wyrażać poglądy oraz stanowiska dotyczące zagadnień z obszaru nauk geograficznych w aspekcie nurtów socjologicznych wykazując się krytycyzmem i ostrożnością w przyjmowaniu informacji pochodzących z różnych źródeł.</p>	K_KK01
	<p>K03. Student ma świadomość konieczności postępowania zgodnie z zasadami społecznej oraz środowiskowej odpowiedzialności.</p>	K_KO01

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	20											
	zaliczenie											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady przeprowadzone są w tradycyjnej formie przekazu ustnego za pomocą platformy MS TEAMS. Podczas zajęć dopuszczane są konwersacje poprzez wprowadzanie kontrowersyjnych kwestii w celu aktywizacji uczestniczących Studentów. Oprócz standardowych prezentacji spotkania są urozmaicane odpowiednim materiałem ilustracyjnym w postaci filmów dokumentalnych z zakresu socjologii, geografii społecznej, antropologii, etnologii, etnografii itd. Na wykładach podawana jest także tematyka kolejnych wykładów w celu umożliwienia przygotowania się do aktywnego uczestnictwa.

I tak, zajęcia realizowane są między innymi w następujących formach;

- wykłady [MS TEAMS wykłady on-line],
- prezentacje i konspekty,
- materiały audiowizualne,
- praca indywidualna i praca w grupach,
- analiza przypadków [case-study],
- analiza tekstów,
- mini-prezentacje.

Formy sprawdzania efektów uczenia się:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusii	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X				X
W02								X	X				X
W03								X	X				X
U01								X	X				X
U02								X	X				X
K01								X	X				X
K02								X	X				X
K03								X	X				X

Warunkiem uzyskania pozytywnego zaliczenia są następujące aktywności Studenta podlegające bieżącej ocenie:

- 1) obecność na zajęciach [możliwa jest nieobecność, ale tylko usprawiedliwiona

Kryteria oceny	<p>z istotnych problemów np. zdrowotnych],</p> <p>2) aktywny udział w zajęciach wynikający z uprzedniego przygotowania,</p> <p>3) posiadanie opracowanych materiałów,</p> <p>4) realizacja wyznaczonych zadań zgodnie z przyjętymi i ustalonymi założeniami,</p> <p>5) znajomość wskazanych lektur [analiza fragmentów tekstów źródłowych],</p> <p>6) pozytywny wynik kolokwium zaliczeniowego [kolokwium zaliczeniowe w formie pisemnej i ocena pozytywna pod warunkiem uzyskania minimalnej liczby punktów powyżej 60%].</p>
----------------	--

Uwagi	<p>Uzyskanie pozytywnego zaliczenia uzależnione jest zasadniczo od wyniku kolokwium pisemnego, a także od aktywności podczas kolejnych spotkań, które jest odzwierciedleniem stopnia przygotowania Studenta do zajęć.</p>
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykaz zagadnień realizowanych w ramach wykładów:

1. Socjologia jako dyscyplina naukowa [wyodrębnianie się socjologii spośród innych nauk, podstawowe założenia teorii socjologicznych, główni przedstawiciele nauk socjologicznych, znaczenie socjologii dla wyjaśniania i interpretowania problemów współczesnego świata].
2. Socjologiczne aspekty w naukach geograficznych, zwłaszcza z perspektywy problematyki obszaru geografii społeczno-gospodarczej.
3. Istota nauk społecznych oraz aktualne trendy i zmiany, z uwzględnieniem obrazu współczesnego rozwoju socjologii.
4. Kulturowa płaszczyzna interpretacyjna zjawisk i procesów geograficznych [kultura i jej rola w życiu społecznym ze szczególnym uwzględnieniem znaczenie czynników kulturowych w naukach społecznych oraz w geografii].
5. Doświadczenie środowiska [fenomenologia, egzystencjalizm, idealizm, interpretacja krajobrazu poczucie więzi z miejscem, perspektywy humanizmu]
6. Jednostka vs. społeczeństwo [interakcje, stosunki i zależności społeczne, więź społeczna].
7. Zmiany społeczne [uwarunkowania, mechanizmy, kierunek zmian] oraz procesy społeczne [analiza wybranych przykładów], a także ruchy społeczne [formy działań zbiorowych].
8. Zróżnicowanie cywilizacyjne społeczeństw [kręgi kulturowe].
9. Wpływ czynników cywilizacyjnych na sposoby gospodarowania, efektywność gospodarczą oraz na krajobrazy kulturowe.
10. Grupy społeczne i zbiorowości [grupa etniczna, naród, mniejszość narodowa, państwo narodowe].
11. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego a charakter zagospodarowania oraz stopień i sposób wykorzystania zasobów.
12. Organizacja życia społecznego w państwach o różnych ustrojach politycznych, systemach administracyjnych i modelach rozwoju społeczno-gospodarczego.
13. Znaczenie ładu społecznego i polityki w życiu społecznym, a także istotne instytucje i organizacje oraz ich rola w społeczeństwie.
14. Konflikty społeczne [teorie konfliktu, typy konfliktów, przyczyny i przebieg] oraz wybrane aspekty inżynierii społecznej.
15. Metody badań socjologicznych [problem badawczy, przebieg procesu badawczego, metody badawcze i interpretacja wyników badań].

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

civilization, cultural landscapes, cultural traits, development, social movements, diversity, dwelling, nation, population distribution, region, society, state, sociology of religion, beliefs and myths, interpersonal interactions.

Wykaz literatury podstawowej

1. Walmsley D.J., Lewis G.J., Geografia człowieka. Podejście behawioralne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997.
2. Gulda M., Socjologia Wprowadzenie do socjologii turystyki, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku, Gdańsk 2010.
3. Walczak-Duraj D., Socjologia dla ekonomistów, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.
4. Wilczyński W., Regiony świata. Geografia i geopolityka, Polskie Towarzystwo Geopolityczne, Kraków 2021.
5. Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wyd. Znak, Kraków 2012.
6. Grabińska E., Papić-Blagojevic N., Methods of Divergence and Convergence Analysis Illustrated with Examples of Selected Demographic and Economic Features, [w:] Improving Micro and Macro Competitiveness - Problems And Possible Solutions, redakcja Krstić Bojan, Niš : University of Niš, Faculty of Economy, 2017.
7. Grabińska E., Borkowski K., Mierniczak P., The Wooden Architecture Route as a branded product of cultural tourism of the Lesser Poland, [w:] Tourism role in the regional economy. Cultural Tourism as a branded Tourism product of cities, towns and regions. Cultural Tourism products in Poland. Vol.7, pod red. naukową; Jerzy Wyrzykowski, Janusz Marak, Marta Drozdowska, Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu, Wrocław 2016.
8. Grabińska E., Bednarczyk M., Airport Competitiveness. Models and Assessment Methods, Jagiellonian University Press, Kraków 2015.
9. Grabińska E., Borkowski K., Seweryn R., The significance of genius loci in tourism, Aktuální problem cestovního ruchu "Cestovní ruch jako křižovatka poznatků" : recenzovaný sborník z mezinárodní konference : Jihlava 22.-23. února 2017 = Topical issues of tourism "Tourism as a crossroads of knowledge" : peer-reviewed conference proceedings of the International Conference : city of Jihlava (Czech Republic), 22th and 23th of February 2017. Jihlava : Vysoká škola polytechnická, 2017.
10. Grabińska E., Socio-Demographic Profile of Tourists in Cracow, [w:] *Economics and Organization of Enterprise*, Volume 3, Number 1, Warszawa 2009 r.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Wilczyński W., Elementarz geograficzny. Skrypt dla studiujących, Instytut Geopolityki, Częstochowa 2014.
2. Griswold W., Socjologia kultury. Kultury i społeczeństwa w zmieniającym się świecie, tłum. Tomanek P., Warszawa 2013.
3. Geografia ekonomiczna, pod red. Kuciński K., Wydawnictwo Wolters Kluwer, Kraków 2009.
4. Grabińska E., Przekrojowo-czasowa analiza taksonometryczna bazy i ruchu turystycznego w Polsce, [w:] Problemy turystyki, Warszawa 2004 r.
5. Grabińska E., Mierniczak, P. Methodology of Tourist Mobility Research as an example of research in the field of interdisciplinary science - current state and prospects of development, [w:] Contemporary Science Methodology, Faculty of Management and Social Communication, Jagiellonian University, Kraków 2015.
6. Grabińska E., *Metodologiczne założenia analizy benchmarkingowej portów lotniczych*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Research Papers of Wrocław University of

Economics. 2017, Tom numer 473: Gospodarka turystyczna w regionie: przedsiębiorstwo, samorząd, współpraca, Wrocław 2017. ISSN 1899-3192.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Ćwiczenia	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	7
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	7
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2